

gent:

Dak- en thuislozenbeleid Onderzoek Nachtopvang

Commissie WWOPP - 12 mei 2026

gent:

Onthaal

Context dak- en thuislozenbeleid en aanleiding onderzoek

Aanleiding onderzoek

In 2025 vragen bij werking en effectiviteit van de nachtopvang

Uitvoeren dak- en thuislozenbeleid op een wetenschappelijk onderbouwde manier

Kwalitatief onderzoek uitgevoerd door LUCAS KU Leuven

2 onderzoeksvragen

- Hoe toegankelijk is de nachtopvang in Gent?
- Wat is de plaats van de nachtopvang in een traject uit dakloosheid?

Dak- en thuislozenbeleid vandaag

Met wettig verblijf –
ROOF-plan (GR 2022)

Zonder wettig verblijf:
2-sporenbeleid

Structurele focus Roof-plan

Preventie

i.k.v. Preventie uithuiszettingen

- Aanklampend onthaal bij (dreigende) UHZ
- Huurachterstal-bemiddeling OCMW
- Begeleiding preventie uithuiszetting – OCMW-CAW-Tango*

i.k.v. begeleiding bij wonen

- Wooncoaching en woonbegeleiding OCMW
- *Ambulante woonbegeleiding CAW**
- *Begeleid zelfstandig wonen jongeren – jeugdhulp**

Huisvestingsgerichte oplossingen

i.k.v. (Her)huis-vesting

- Versnelde toewijs
- *Nestinvest**
- *Woonboxen**
- *Begeleid samenwonen CAW**

i.k.v. Housing First

- Robuuste woningen
- Housing First (for Youth)

i.k.v. wonen met zorg

- De Baai
- *Beschut/beschermd wonen**
- Toekomst: zorghostel

Langdurige opvang

Project Leegstand

O&O Leeuwenhof

O&O Jongeren

Transitwoningen

Instapwonen

Doorgangswoningen (tot eind 2026)

Herstelverblijf

O&O Blekerij en Huis 4B

Tussenverdieping*

Opvangcentra CAW*

Huize Broer (tot eind aug)*

Acute opvang

Nachtopvang(+)

Gezinsopvang

Hotelopvang tijdens winter

Hotelbedden via Enchantez

Bedden/kamers via middenveld*

Openbaar domein/ sofaslapers

Presentie - outreach

Overlastbeheer

Inloopcentrum daklozen

Diversiteit dagopvang/-besteding*

EVALUATIE NACHTOPVANG GENT

Evelien Demaerschalk
Koen Hermans

Onderzoek: professionals

- Teamvergaderingen: straathoekwerk, brugteam
- Observatie: in Nieuwland en Huize Triest
- Focusgroepen: medewerker nachtopvang, toeleiders
- Meelopen straathoekwerkers
- Denk- en dialoogdag

Onderzoek: dak- en thuisloze personen

- Zowel gebruikers als niet (meer)-gebruikers van de nachtopvang

Resultaten

- Gent heeft politiek gedragen ROOF-plan om dak- en thuisloosheid te bestrijden en investeerde laatste jaren al veel in 24-uur oplossingen.
- Inbellen geeft snel antwoord of men bed heeft of niet
- Herstelgesprek kan positieve stap zijn in traject
- 0800-lijn en gebruik nachtopvang is gratis
- Maatwerk is mogelijk ifv situatie persoon
- Noodbedden kunnen ingezet worden bij capaciteit volzet
- Aanwezigheid van vaste medewerkers 's nachts, waarvan sommige meertalig zijn
- Duidelijke structuur kan rust geven

Resultaten

- Systeem is complex
- Meest kwetsbare personen vallen uit de boot
- Drempels en negatieve ervaringen zorgen voor afhaken
- Meerpersoonskamers
- Weinig beslissingmacht bij de gebruikers
- Toeleiding vaak een doel ipv een middel

Aanbevelingen

Preventie

- Begeleiding ter preventie van uithuiszettingen
- Bekendheid AZIS verbeteren
- Preventie dak- en thuisloosheid na verblijf in instellingen
- Upstream

Versterken betaalbare huisvesting (met begeleiding)

- Betaalbaar wonen als structurele randvoorwaarde
- Vereenvoudiging toegang tot reguliere huisvesting
- Housing First met dedicated outreachend team is aangewezen aanpak
- Robuust wonen
- Wonen met zorg - Zorghostel
- Ontwikkel woonoplossingen met andere sectoren

Aanbevelingen

Diversiteit aan noodoplossingen

- Individuele kamers als norm
- Ombouw naar gediversifieerd en 24-uur opvang
- Meer aandacht voor leefkwaliteit en stressreductie
- Uitbreiden van bestaande aanbod tijdelijk verblijf

Samenwerking

- Binnen de nachtopvang
  - Uitbreiding ochtenduren voor presentie van andere hulpverleners
  - Vrijwilligers
- In trajecten uit dakloosheid
  - Single Point of Contact
  - Afstemmen werkingen op elkaar
  - Minder vergaderen, meer ontmoeten
  - Samenwerkplekken en co-locatie

gent:

Uitrol van de aanbevelingen

Plaats nacht/noodopvang in traject naar duurzame oplossing

Door onderzoek nogmaals bevestigd dat huidige manier van werken nachtopvang geen structurele oplossing is voor dak- en thuisloosheid

- ➔ Dagelijkse stress bij gebruikers zorgt voor gebrek aan mentale/fysieke bandbreedte en houdt velen in overlevingsmodus.
- ➔ Potentieel om nachtopvang te integreren in meer trajectmatige aanpak wordt onderbenut.
- ➔ Nood aan gediversifieerd antwoord op de diverse, steeds veranderende doelgroep, gekoppeld aan het ROOF-plan

Huidig aanbod dak- en thuislozenzorg

Met wettig verblijf –
ROOF-plan (GR 2022)

Zonder wettig verblijf:
2-sporenbeleid

Structurele focus Roof-plan

Preventie

i.k.v. Preventie uithuiszettingen

- Aanklampend onthaal bij (dreigende) UHZ
- Huurachterstal-bemiddeling OCMW
- Begeleiding preventie uithuiszetting – OCMW-CAW-Tango*

i.k.v. begeleiding bij wonen

- Wooncoaching en woonbegeleiding OCMW
- *Ambulante woonbegeleiding CAW**
- *Begeleid zelfstandig wonen jongeren – jeugdhulp**

Huisvestingsgerichte oplossingen

i.k.v. (Her)huisvesting

- Versnelde toewijs
- *Nestinvest**
- *Woonboxen**
- *Begeleid samenwonen CAW**

i.k.v. Housing First

- Robuuste woningen
- Housing First (for Youth)

i.k.v. wonen met zorg

- De Baai
- *Beschut/beschermd wonen**
- Toekomst: zorghostel

Langdurige opvang

Project Leegstand

O&O Leeuwenhof

O&O Jongeren

Transitwoningen

Instapwonen

Doorgangswoningen (tot eind 2026)

Herstelverblijf

O&O Blekerij en Huis 4B

Tussenverdieping*

Opvangcentra CAW*

Huize Broer (tot eind aug)*

Acute opvang

Nachtopvang(+)

Gezinsopvang

Hotelopvang tijdens winter

Hotelbedden via Enchantez*

Bedden/kamers via middenveld*

Openbaar domein/ sofaslapers

Presentie - outreach

Overlastbeheer

Inloopcentrum daklozen

Diversiteit dagopvang/-besteding*

Reeds gepland in 2026-2031

preventie

- Versterking preventie van uithuiszetting vanaf najaar 2026: extra inzet aanklampend onthaal bij uithuiszetting en vroegdetectie na verlenen huurwaarborg + onderzoek naar ev. uitbreiding preventieve acties

samenwerking

- Versterken samenwerking dak- en thuislozenzorg en
  - Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap via o.a. casustafels
  - Vlaamse jeugdzorg via o.a. AWH-coalitie Gent
  - Federale en Vlaamse (psychische) gezondheidszorgactoren in kader van o.a. medisch herstelverblijf en straatverpleegster

diversiteit aan noodoplossingen

- Diverse vormen van tijdelijk verblijf (o.a. transitwoningen) met begeleiding naar duurzame oplossing

betaalbaar wonen

- Onderzoek naar extra woonboxen
- Bouw 2^e site robuust wonen
- Gefaseerde inzet extra 50-HF woningen met dedicated team
- Verdere voorbereiding zorghostel

Extra acties n.a.v. onderzoek Nachtopvang

- Uitwerken scenario om te komen tot meer gedifferentieerde en kwaliteitsvolle vormen van noodopvang voor de verschillende groepen **dakloze personen**, rekening houdend met de aanbevelingen en gekoppeld aan Roof-plan, i.s.m. **roof-regiegroep** en **stuurgroep dak- en thuislozenbeleid**.

Timing: juni-december 2026 – gefaseerde uitrol vanaf 2027

- Gericht op herstel
- Gekoppeld aan doorstroom/traject naar duurzame oplossingen
- Inspelend op steeds veranderende noden en profielen.

- **Ondertussen aan de slag met enkele beschreven drempels om toegang tot huidige nachtopvang te verlagen i.s.m. operationele cel**, in 1^e instantie inbelsysteem en sanctie- en herstelbeleid.

Timing: vanaf juni 2026

- Verdere uitrol van Roof-plan i.s.m. **(middenveld)partners, andere sectoren en Vlaamse/Federale/Europese overheid**.